

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені
С.З. Гжицького

Факультет Громадського розвитку та здоров'я
Кафедра Реабілітації та здоров'я людини

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

(підпис)

Пелень Р.А.
(ПІП)

« 01 » 09 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОК 27 «ОБСТЕЖЕННЯ, МЕТОДИ ОЦІНКИ ТА КОНТРОЛЮ ПРИ ПОРУШЕННІ
ДІЯЛЬНОСТІ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ»**

(код і назва освітньої компоненти)

рівень вищої освіти «Бакалавр»
(назва освітнього рівня)
галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(назва галузі знань)
спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія»
(назва спеціальності)
освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія»
(назва)
вид дисципліни Обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

Львів – 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату» для студентів 3 курсу Б-О спеціальності 227 «Фізична терапія та ерготерапія» за освітньою програмою «Фізична терапія та ерготерапія»

Укладачі:

д.н. з.фіз.вих і спорту . доцент
(посада, науковий ступінь та вчене звання)

Герцик А. М.
(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри реабілітації та здоров'я людини
протокол від « 1 » 09 2021 року № 2

В.о. завідувача кафедри реабілітації та здоров'я людини

(підпис)

(Івасик Н.О.)
(прізвище та ініціали)

Погоджено навчально-методичною комісією
спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»
(назва спеціальності)

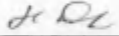
протокол № 1 від « 1 » 09 2021 р.

Голова НМКС Івасик Н.О.
(підпис, прізвище та ініціали)

Схвалено рішенням навчально-методичної

ради факультету зремативного розвитку та здоров'я
(назва факультету)

протокол № 2 від « 01 » 09 2021р.

Голова НМРФ Сливка Н.Б.
(підпис, прізвище та ініціали)

Ухвалено вченою радою факультету

протокол № 5 від « 01 » 09 2021р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Всього годин
	Денна форма навчання
Кількість кредитів/годин	6 кредитів/180годин
Усього годин аудиторної роботи	80
в т.ч.:	
• лекційні заняття, год.	16
• практичні заняття, год.	64
• лабораторні заняття, год.	
• семінарські заняття, год.	-
Усього годин самостійної роботи	100
Вид контролю	Іспит

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі: 45 %

2. ПРЕДМЕТ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни:

метою є формування знань, умінь і навичок у студентів з питань та основних принципів і положень, викладених в розділах та темах робочої програми щодо набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок для оцінки стану осіб з ураженнями опорно-рухового апарату.

Вивчення освітньої компоненти «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату» ґрунтується на таких засвоєних освітніх компонентах: «Анатомія людини», «Нормальна фізіологія», «Динамічна анатомія», «Захворювання опорно-рухового апарату» та ін

Здобуті знання з «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату» є основою для вивчення наступних освітніх компонент: «Реабілітація при захворюваннях опорно- рухового апарату», «Реабілітація при неврологічних захворюваннях», «Клінічна практика з фізичної терапії та ерготерапії при ОРА» та ін.

2.2. Завдання навчальної дисципліни (ЗК, СК(ФК))

Вивчення освітньої компоненти передбачає формування у студентів необхідних компетентностей:

загальні компетентності: (з ОПП розділу «Програмні компетентності» з шифрами):

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

фахові компетентності: (з ОПП розділу «Програмні компетентності» з шифрами):

СК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної

команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05. Здатність провадити безпечно для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

СК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії

2.3. Програмні результати навчання (ПРН)

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач вищої освіти повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

ПР 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПР 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

ПР 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПР 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПР 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПР 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПР 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПР 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПР 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	у тому числі		
л		пр	с.р.	
Модуль 1.				
Змістовий модуль 1. Функціональні компоненти обстеження. Контроль та його складові				
Тема 1. Обстеження у фізичній терапії	2	2		
Тема 2. Спостереження	4	2	2	
Тема 3. Опитування	4	2	2	
Тема 4. Тестування та вимірювання	7	2		5
Тема 5. Тестування інертних структур. Вимірювання амплітуди рухів.	18	4	4	10
Тема 6. Тестування скорочувальних структур. Мануальне м'язове тестування.	20	2	8	10
Тема 7. Контроль	7	2		5
<i>Разом – зм. модуль 1</i>	62	16	16	30
Змістовий модуль 2. Ортопедичне фізичне обстеження				
Тема 8. Ортопедичне фізичне обстеження тулуба	31		16	15
Тема 9. Ортопедичне фізичне обстеження суглобів поясу верхніх кінцівок, плечового суглобу	21		6	15
<i>Разом – зм. модуль 2</i>	52		22	30
Змістовий модуль 3. Ортопедичне фізичне обстеження (продовження).				
Тема 10. Ортопедичне фізичне обстеження периферійних суглобів	40		20	20
Тема 11. Ортопедичне фізичне обстеження постави та ходи	26		6	20
<i>Разом – зм. модуль 3</i>	66		26	40
<i>Всього</i>	180	16	64	100

3.2. Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин
1	Обстеження у фізичній терапії <ul style="list-style-type: none"> ▪ структура реабілітаційного процесу; ▪ зміст та складові реабілітаційного обстеження; 	2
2	Спостереження <ul style="list-style-type: none"> ▪ ціль, об'єкти спостереження ▪ форми спостереження 	2
3	Опитування <ul style="list-style-type: none"> ▪ історія рухового порушення ▪ характер болю 	2
4	Тестування та вимірювання <ul style="list-style-type: none"> ▪ поняття про об'єктивне оцінювання ▪ поняття про інертні та скорочувальні структури ▪ основні методи об'єктивного оцінювання (алгоритм дій) 	2
5	Тестування інертних структур. Вимірювання амплітуди рухів <ul style="list-style-type: none"> ▪ тестування «кінцевим відчуттям» ▪ варіанти тестування інертних структур ▪ суглобова гра ▪ загальні положення обстеження амплітуди руху ▪ процедура обстеження амплітуди ▪ запис результатів вимірювання 	4
6	Тестування скорочувальних структур. Мануальне м'язове тестування <ul style="list-style-type: none"> ▪ тестування ізометричним напруженням ▪ мануальне м'язове тестування ▪ протипокази та застереження 	2
7	Контроль <ul style="list-style-type: none"> ▪ збір даних про результати втручання ▪ аналіз контрольних показників 	2
Усього годин		16

3.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Спостереження	2
2	Опитування	2
3	Обстеження інертних структур	2
4	Вимірювання амплітуди руху у суглобах	2
5,6	Обстеження скорочувальних структур	4
7,8	Мануальне м'язове тестування	4
9,10	Ортопедичне фізичне обстеження. Шийна ділянка хребта	4

11,12	Ортопедичне фізичне обстеження. Грудна клітка і грудна ділянка хребта	4
13,14	Ортопедичне фізичне обстеження. Поперекова ділянка хребта	4
15,16	Ортопедичне фізичне обстеження. Таз і крижова ділянка хребта	4
17	Ортопедичне фізичне обстеження. Суглоби поясу верхніх кінцівок	2
18,19	Ортопедичне фізичне обстеження. Плечовий суглоб	4
20,21	Ортопедичне фізичне обстеження. Ліктьовий суглоб	4
22,23	Ортопедичне фізичне обстеження. Кисть	4
24,25	Ортопедичне фізичне обстеження. Кульшовий суглоб	4
26,27	Ортопедичне фізичне обстеження. Колінний суглоб	4
28,29	Ортопедичне фізичне обстеження. Надп'яtkово-гомiлковий суглоб	4
30	Ортопедичне фізичне обстеження. Постава	2
31,32	Ортопедичне фізичне обстеження. Хода. Рівновага	4
	Разом	64

3.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Візуальні критерії оптимальної статики та динаміки ОРА	10
2	Визначення довжини кінцівок	10
3	Визначення стану склепіння стопи	10
4	Гіпермобільність хребта та суглобів	10
5	Нестабільність плечового суглобу	10
6	Тести на епiкондиліт	10
7	Тести сухожилів згиначів кисті	10
8	Тести пошкодження менісків	10
9	Тести на вкорочення клубово-поперекового, прямого м'язів, та м'язу натагача широкої фасції	10
10	Визначення больових м'язових ущільнень	10
	Разом	100

4. Індивідуальні завдання

Для покращення поточного контролю студентам пропонуються на вибір теми творчих робіт:

- Функціональні тести для обстеження плечового суглобу
- Функціональні тести для обстеження кульшового суглобу
- Функціональні тести для обстеження колінного суглобу

5. Методи навчання

Вивчення предмету проводиться за допомогою наступних методів:

- викладання лекційного матеріалу;
- використання навчального наглядного обладнання (таблиць, стендів, муляжів тощо);
- використання презентацій, відеофільмів;
- розв'язування тестів, ситуаційних задач;
- проведення практичних досліджень та оцінка їх результатів;
- науково-дослідна робота;
- самостійна робота студентів.

Основними видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- лекції;
- лабораторні заняття;
- самостійна позааудиторна робота студентів (СРС).

6. Методи контролю

Згідно з вимогами Положення про організацію навчального програм в Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького (2015) система оцінювання знань студентів передбачає два види контролю – поточний та підсумковий.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті, зміст якого узгоджується з темою цього заняття. Основними видами контролю знань є тестові контрольні роботи та усне опитування. Результати контрольної роботи оцінюються за чотирьох бальною шкалою («2», «3», «4», «5»).

Поточний контроль та оцінювання знань студентів з тем самостійної роботи здійснюється під час проведення тестового контролю на відповідному аудиторному занятті.

Підсумковий контроль засвоєння та оцінювання знань студентів проводиться після закінчення вивчення ними програми навчальної дисципліни шляхом здачі іспиту.

До цього виду контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

7. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Успішність студента оцінюється за 100-бальною шкалою під час проведення поточного та підсумкового контролю знань, яким є іспит.

Поточний контроль проводиться протягом семестру шляхом усного опитування, тестового і письмового контролю, перевіркою виконання тем самостійної роботи тощо.

Максимальна кількість балів за засвоєння розділів дисципліни протягом семестру становить 100:

100 (ПК) – 100 максимальних балів з поточного контролю, які може набрати студент за семестр.

$$ПК = \frac{100 \cdot CAZ}{5} = 20 \cdot CAZ$$

- *CAZ* – середнє арифметичне значення усіх одержаних студентом оцінок;

- *max ПК* – максимально можлива кількість балів за поточний контроль у відповідному семестрі дорівнює 100 балів;

- 5 – максимально можливе *CAZ*

Результати поточного контролю оцінюються за чотирибальною («2», «3», «4», «5») шкалою. Оцінювання рівня знань студентів проводиться за наведеною нижче шкалою.

Критерії оцінювання знань студентів

- 5 – «відмінно» – студент виявляє особливі здібності, має високий показник знань матеріалу дисципліни, правильно використовує набуті знання для побудови відповідей, володіє термінологією, самостійно розкриває власну думку.

- 4 – «добре» – студент правильно і глибоко розуміє питання дисципліни, вміє проявити знання, зіставляти, узагальнювати систематизувати інформацію, має власний підхід до розкриття поставленого питання.

- 3 – «задовільно» – студент висвітлює незначну частину теоретичного матеріалу дисципліни, не повністю виявляє знання і розуміння основних положень, основну частину відповідей відтворює на репродуктивному рівні.

- 2 – «незадовільно» – студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, елементарного поняття, відповіді невірні, що демонструють нерозуміння суті питань дисципліни.

За підсумками семестрового контролю в залікову відомість студентів у графі «за національною шкалою» виставляється оцінка «зараховано/незараховано».

Вирахування підсумкової оцінки та переведення її в бали можна зробити з допомогою таблиці 1. Кожній сумі балів відповідає оцінка за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Таблиця 1.

Шкала оцінювання успішності студентів

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою		За шкалою ЄКТС
	Екзамен, диференційований залік	Залік	
90 – 100	Відмінно	Зараховано	A
82 – 89	Добре		B
74 – 81			C
64 – 73	Задовільно		D
60 – 63			E
35 – 59	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання		FX
0 – 34	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		F

За підсумками семестрового контролю в залікову відомість студентів у графі «за національною «шкалою» виставляється оцінка «зараховано/незараховано».

У зв'язку з тим, що для студентів заочної форми навчання співвідношення обсягу годин, відведених на аудиторні заняття та самостійну роботу має значні відмінності від денної форми (для кожної дисципліни визначається навчальною та робочою програмами), відповідно є відмінності у розподілі балів для дисциплін та критеріїв оцінювання.

Розподіл балів для дисциплін, які завершуються *іспитом*:

$$30 \text{ (ПК)} + 50 \text{ (І)} = 100$$

50 (ПК) - 30 максимальних балів з поточного контролю (ПК), які може набрати студент під час настановної та лабораторно-екзаменаційної сесії.

50 (І) - бали набрані під час іспиту.

Поточний контроль може проводитись у формі усного опитування, письмового експрес-контролю (наприклад, на лекціях), комп'ютерного тестування, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях тощо.

8. Навчально-методичне забезпечення

1. Підручники та навчальні посібники;
2. Конспект лекцій з дисципліни;
3. Мультимедійні презентації для проведення лекцій;
4. Матеріали для самостійного вивчення на електронних носіях;
5. Тестові контрольні питання для поточного контролю знань;
6. Навчальні таблиці і схеми.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Букуп К. Клиническое исследование костей, суставов и мышц. Третье издание, перераб и доп.: Пер. с англ. /К. Букуп, Й. Букуп. — М.: Мед. лит., 2018 — 384 с.
2. Герцик А. М. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації /фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату: монографія / Андрій Герцик. — Львів: ЛДУФК, 2018. - 388 с http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/20787/1/Hertsyk_A_M.pdf
3. Герцик А.М. Структура процедури обстеження опорно-рухового апарату у фізичній реабілітації //Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: наукова монографія за редакцією проф. Єрмакова С.С. —Харків: ХДАДМ (ХХІІІ), 2007. —№9. —С.23-25
4. Мухін В. М.Фізична реабілітація в травматології : монографія / В. М. Мухін. — Л. : ЛДУФК, 2015. — 428 с.
5. Янда В. Функциональная диагностика мышц. - М.:Эксмо, 2010. - 352 с.
6. Энока Р. М. Основы кинезиологии (перевод с английского). — К.: Олимпийская литература, 2000. — 399 с.
7. O’Sullivan S., Schmitz T. Physical Rehabilitation: Assessment and Treatment. — 4th ed. — Philadelphia: F.A. Davis, 2000. 687 p.
8. Kinesiology of the Musculoskeletal System: Foundations for Physical Rehabilitation by Donald A. Neumann Mosby; 3 rdre . ed.
9. Magee D. Orthopedic Physical Assessment. — 6th Reviced Edition , 2013. 1184

Допоміжна:

1. Герцик А, Тиравська О. Обстеження як функціональна підсистема фізичної реабілітації/терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату. В: Молодіжний наук. вісник Східноєвроп. нац. ун-ту імені Лесі Українки. Фізичне виховання і спорт. № 22. Луцьк; 2016. с. 65-73. Режим доступу: <http://sportvisnyk.eenu.edu.ua/index.php/sportvisnyk/article/view/277>
2. Иваничев Г.А. Мануальная медицина: Учебное пособие. — М.: МЕДпресс-информ, 2003. — 486 с.
3. Маркс В. О. Ортопедическая диагностика: Руководство-справочник. — Таганрог: «Прогресс», 2001. — 512 с.
4. Олекса А. П. Ортопедія. Тернопіль: ТДМУ; 2006. 528 с.
5. Bickley LS, Szilagyı PG. Bates’ Guide to Physical Examination and History Taking. Baltimore: Lippincott Williams & Wilkins, 2003.
6. Barbano RL. Handbook of Manual Muscle Testing Neurology. 2000. p. 1211.
7. Iarkson H., Gilevich G. Musculoskeletal Assessment: Joint Range of Motion and Manual Muscle Strength. — Baltimore: Williams and Wilkins, 1989. — 366 p.

8. Improving Functional Outcomes in Physical Rehabilitation, Second Edition, Susan B. O'Sullivan, , Thomas J. Schmitz, , 2016. - 384 pages
9. International classification of functioning, disability and health: ICF. Geneva, World Health Organization, 2001, 300 pages.
10. Physical Rehabilitation, Evidence-Based Examination, Evaluation, and Intervention, Michelle H. Cameron, , Linda G. Monroe, 2007. - 1120 pages
11. Kendal F., McCreary E. Muscle Testing and Function. – 4th. – Baltimore: Williams and Wilkins, 1993.
12. Kalternborn FM. Manual Mobilization of the Joints, Volum 1: The Extremities. 5 th ed. Minneapolis: OPTP, 1999. 287 p.
13. Soderberg GL. Handheld dynamometry for muscle testing. In Reese NB editor. Muscle and Sensory Testing, ed 2. St. Louis: Elsevier Saunders; 2005. p 473.
14. Stratford PW, Balsor BE. A comparison of make and break tests using a hand-held dynamometer and the Kin-Com. The Journal of Orthopaedic and Sports Physical Therapy. 1994;(19):28.

Інтернет ресурси:

1. Guidelines to Physical Therapist Practice [Internet]. APTA. Available from: <https://www.scribd.com/doc/220740281/Guidelines-to-Physical-Therapist-Practice-APTA-1>
2. International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) World Health Organization [Internet]. Available from: <http://www.who.int/classifications/icf/en/>
3. «Up and go» [Internet]. Available from: [https://www.physio-pedia.com/Timed_Up_and_Go_Test_\(TUG\)](https://www.physio-pedia.com/Timed_Up_and_Go_Test_(TUG))

1.

10. Інформаційні ресурси

Нормативною базою вивчення вказаної дисципліни є навчальна програма, навчальний план та робоча програма дисципліни. Джерелами інформаційних ресурсів вивчення дисципліни є:

- Інтернет-зв'язок;
- Бібліотеки:
 1. Бібліотека ЛНУВМ та БТ: м. Львів, вул. Пекарська, 50
 2. Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України: вул. Стефаника, 2; тел. 74-43-72
 3. Львівська обласна наукова бібліотека: просп. Шевченка, 13; тел.74-02-26
 4. Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ: вул. Драгоманова, 17; тел. 296-42-41
 5. Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки: вул. Мулярська, 2а; тел.72-05-81